

ALUMINIJ

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GLINICE
IN ALUMINIJA „BORIS KIDR

LJUDSKA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
62250 P T U J
Trg svobode 1

ST. 5

MAJ 1971

LETNIK 1A

Z zasedanja delavskega sveta:

Tople malice, Crikvenica in še kaj ...

9. redno zasedanje delavskega sveta je bilo 14. maja 1971. Ker je med zadnjim in sedanjim zasedanjem preteklo precej časa, je imel delavski svet obširen dnevni red.

— PERIODIČNI OBRACUN ZA I. TROMESEČJE

Delavski svet se je seznanil v periodičnem obračunu za prvo četrtletje. Obračun izkazuje okrog 8.300.000 din dobička; ta je odraz realizacije in pogodb, ki izvirajo iz preteklega leta.

Delavski svet se je nadalje seznanil z doseženimi lastnimi cenami glinice, aluminija in anodne mase in pri tem ugovarjal, da so zelo visoke. Seznanil se je tudi z doseženimi

proizvodnimi rezultati, s pregledom doseženih normativov, s prodajo v času od januarja do vključno marca 1971 in zalogami v tem času.

Pri izkazanem dobičku podjetja za I. četrtletje je treba upoštevati:

- sestavo dobička, ki izkazuje okrog 307 milijonov S din izrednih dohodkov, kar pomeni, da znaša ustvarjeni dobiček iz prodaje le okrog 520 milijonov S din,
- da je izvoz v prvem četrtletju dejansko ostanek dobav v Italijo iz preteklega leta po visokih cenah,
- da je vkalkulirana le minimalna amortizacija,

- da so v glavnem prodane zaloge aluminija iz preteklega leta,
- da podjetje še nima določene cene za električno energijo za leto 1971,
- da devalvaciji dinarja ni prilagojena domača cena aluminija in glinice in da na zunanjih trgih dosegamo zelo nizko ceno in slabo prodajo.

Vse to nas opozarja, da v drugem tromesečju ali pa celo do konca leta ni treba pričakovati boljših rezultatov glede na to, da so instrumenti za leto 1971 še vedno neznani in da na tujih tržiščih vedno bolj opazamo stagnacijo zaradi hiperprodukcije.

— PRAVILNIK O IZVAJANJU KONTROLE VINJENOSTI

Delavski svet je sprejel pravilnik o izvajanju kontrole vinjenosti. K osnutku pravilnika o izvajanju kontrole vinjenosti člani delovne skupnosti niso imeli pripomb, zato ga je delavski svet sprejel v obliki, kot je bil izobešen. Pravilnik bo pričel veljati peti dan po objavi.

— PRAVILNIK O SOCIALNI ZAŠČITI DELAVCEV

Odbor za družbeni standard je pripravil osnutek pravilnika o socialni zaščiti delavcev. K temu pravilniku ni bilo pri-

pomb, zato ga je sprejel delavski svet v obliki, kot je bil izobešen.

— PRAVILNIK O ODPRAVNINAH

Odbor za finančno poslovanje in delitev dohodka je obravnaval pripombe k osnutku pravilnika o odpravninah in predlagal delavskemu svetu, da jih sprejme. Tudi člani delavskega sveta so imeli pripombe k pravilniku, zato je bil sprejet, z dopolnitvami in spremembami. — Prečiščeno besedilo pravilnika bo objavljeno.

(Nadaljevanje na 2. strani)

»V mestu«

foto: Stojan Kerbler

Tople malice, Crikvenica in še kaj ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

— SPREMEMBA PRAVILNIKA O DELOVNIH RAZMERJIH

Delavski svet je spremenil pravilnik o delovnih razmerjih tako, da je črtal iz pravilnika 4. odstavek 10. člena. Ta odstavek je namreč določal, da lahko organ za sprejem na delo veljavno ponovno sprejme delavca na delo v podjetju le s poprejšnjim soglasjem sveta delovne enote, če gre za kandidata, ki je že bil zaposlen v našem podjetju in nima že po zakonitih predpisih pravice do ponovne zaposlitve. — Delavski svet je namreč menil, da je postalo takšno določilo neustrezno in nepotrebno.

— SPREMEMBA PRAVILNIKA O KREDITIRANJU IZGRADNJE, NAKUPA IN ADAPTACIJI STANOVANJSKIH HIŠ — IZ SKLADA SKUPNE PORABE

Po naročilu delavskega sveta je že v preteklem letu prišel odbor za družbeni standard pripravljati osnutek sprememb in dopolnitev pravilnika o kreditiranju izgradnje, nakupa in adaptacij stanovanjskih hiš iz sklada skupne porabe.

O tezah za spremembo tega pravilnika so razpravljali vsi sveti delovnih enot.

K osnutku pravilnika je podala skupina delavcev (skupaj 47) pripombo, da bi bilo potrebno upoštevati pri prednostnem redu tudi strokovnost. Odbor za družbeni standard je predlagal delavskemu svetu, da naj ne sprejme te pripombe. Na delavskem svetu so bila deljena mnenja o tej pripombi. Delavski svet je po obširni razpravi sprejel kompromisno rešitev.

Prednost pri dodelitvi posojila bodo v bodoče ugotavljali takole:

Prednost pri dodelitvi posojila imajo prosilci, ki dosežejo po naslednjih pogojih največje število točk:

a) prosilec, ki bo z dograditvijo stanovanjske hiše ali z

nakupom stanovanja izpraznil stanovanje podjetja v določenem roku

10 točk
b) prosilec, ki nima stanovanja

10 točk
c) prosilec bo dobil za vsako leto zaposlitve v podjetju po dveh letih, ki sta pogoj za pridobitev pravice do kredita

1 točko
d) prosilec, ki gradi v okolišju, predvidenem v tem pravilniku

3 točke
e) prosilca, ki skupaj prosita za eno posojilo

3 točke
f) člani zveze borcev

3 točke
g) prosilcu bo dodano za strokovnost:

— polkvalificiranemu delavcu

1 točka

— kvalificiranemu delavcu

in nižje strokovnemu delavcu

3 točke

— visokokvalificiranemu in srednjestrokovnemu delavcu

4 točke

— višje strokovnemu delavcu

6 točk

— visoko strokovnemu delavcu

8 točk

h) prosilec, ki prvič prosi za posojilo

3 točke

V bodoče bomo vse kredite dajali na 20-letno odplačilno dobo, ne glede na višino posojila. Po dosedaj veljavnem pravilniku smo dajali posojilo prosilcem največ za dobo 20 let, kadar je bilo posojilo odobreno z maksimalno višino 50.000 din, nižje odobreno posojilo pa bomo odobrvali za proporcionalno krajši čas.

— IV. NATEČAJ ZA INDIVIDUALNO STANOVANJSKO IZGRADNJO

Delavski svet je sklenil, da bomo izvedli IV. natečaj o dodelitvi posojila za izgradnjo in nakup stanovanj. V ta namen je določil 1.600.000 din. Pogoji natečaja so prilagojeni noveliranemu pravilniku o kreditiranju izgradnje, nakupa in adaptacij stanovanjskih hiš iz sklada skupne porabe.

Objavljamo nekaj najvažnejših določil natečaja:

Posojila bodo odobrena v zneskih od 5.000 do 50.000 din. Prednost pri dodelitvi posojila

bodo imeli tisti prosilci, ki bodo dosegli po določenih 6 členih pravilnika največ točk. Na natečaj se lahko prijavijo delavci podjetja, ki imajo v času natečaja izdano gradbeno dovoljenje, vknjiženo uporabno, souporabno, lastninsko ali solastninsko pravico na svoje ime na parceli, kjer gradijo hišo, ali imajo sklenjeno predpogodbo za nakup etažnega stanovanja, pri čemer mora biti ta nepremičnina prosta zemljiškopravnih bremen, razen eventualne vknjižbene zastavne pravice za že poprej odobreno posojilo po našem pravilniku. — Odplačilni rok za prejeto posojilo traja 20 let. Obrestna mera za odobreno posojilo je 2%. Interesenti za posojilo lahko sodelujejo na natečaju s tem, da vložijo pismeno prošnjo, iz katere mora biti zlasti razvidno: ime in priimek prosilca, poklic oz. delovno mesto, na katerega so razporejeni, doba zaposlitve v podjetju, skupna doba in starost, — opis objekta, za katerega izgradnjo je zaproseno posojilo, lokacijo objekta (katastralna občina in parcelna številka, opis etažnega stanovanja), — v kateri fazi izgradnje je objekt, za katerega je zaproseno posojilo, — podatke o lastnih sredstvih denarnega ali materialnega značaja in predračunsko vrednost po načrtu oz. po predpogodbi o nakupu, — višino zaprosenega zneska, — ponudbo roka vračila, — podatke o sedanjem stanovanju —, zlasti, če zaseda nekdo stanovanje, ki je last podjetja, in rok, v katerem bo tega izpraznil.

Prošnji za posojilo morajo biti predložene naslednje listine:

— izpisek iz zemljiške knjige oz. predpogodba o nakupu etažnega stanovanja (za dokaz o lastništvu),

— veljavno gradbeno dovoljenje v originalu ali prepisu. Prepis mora biti potrjen po sodišču ali skupščini občine,

— potrdilo o dobi zaposlitve v podjetju in potrdilo o last-

Nakladanje glinice

nih osebnih dohodkih in osebnih dohodkih, zaposlenih družinskih članov v preteklem letu. Iz potrdila morajo biti razvidne vse obstoječe administrativne in sodne prepovedi, mesečni znesek odplačila in neplačana višina posojila z dobo odplačila.

Vse prošnje za posojilo bo obravnaval odbor za družbeni standard.

— LETNO POROČILO SLUŽBE VARSTVA PRI DELU

Služba varstva pri delu je sestavila obširno letno poročilo. Iz poročila izhaja, da podjetje skrbi za uveljavitev predpisov s področja varstva pri delu. K izboljšanju varstva v podjetju je mnogo prispeval tudi letni program varstva, katerega so morale posamezne delovne enote realizirati, predvsem na tehničnem področju. Po tem programu so morale odpraviti pomanjkljivosti na napravah.

Težjih nezgod v letu 1970 v našem podjetju nismo imeli. Imeli smo eno nezgodo več kot v letu 1969, medtem ko je izgubljenih dni zaradi nezgod manj. V letu 1969 smo imeli 106 nezgod in 1934 izgubljenih dni, v letu 1970 pa 107 nezgod in 1782 izgubljenih dni.

Podjetje je izdalo v letu 1971 — 1.126.701,30 din za osebno higieno, osebna varstvena sredstva, osvežujočo pijačo in zdravstvene preglede. — Delavski svet je v razpravi ugotavljal, da delavci ne uporabljajo predpisanih zaščitnih sredstev, da bi preddelavci in mojstri morali skrbeti za uporabo zaščitnih sredstev, ker je teh dovolj na razpolago in da se nesreče ne dogajajo več zaradi pomanjkljivosti na strojih, napravah itd., pač pa zaradi nepravilnega odnosa do uporabe zaščitnih sredstev. Delavski svet se je seznanil — v poročilu službe varstva pri delu — z mnenjem, da so dolžni vsi člani naše delovne skupnosti skrbeti za čimbolj varno delo.

— PROGRAM UKREPOV ZA IZVAJANJE VARSTVA PRI DELU ZA LETO 1971

Po zakonskih predpisih so dolžne delovne organizacije v svojem načrtu za delo in razvoj sestaviti tudi program za varnost ljudi pri delu. Tak program je pripravila služba varstva pri delu. O njem sta razpravljala odbor za varstvo pri delu in delavski svet.

Program zajema: — urejanje delovnih pogojev, — periodični pregled strojev in naprav, — varstveno vzgojo, predavanja oz. seminarje, sredstva za opozorila in varstveno literaturo, — osebna varovalna sredstva.

Stroški za izvedbo programa ukrepov za izvajanje varstva ljudi pri delu bodo znašali v letu 1971 1.439.602.— din. — Delavski svet je sprejel predloženi program za izvajanje varstva ljudi pri delu za leto 1971 s tem, da ni odobril sredstva za pregled 160 elektrolitskih peči, ker je menil, da je potrebno opraviti tak pregled le na eni elektrolitski peči iz posamezne vrste peči.

— UVEDBA DRUŽBENE PREHRANE

Po dolgih razpravah in pripravah je delavski svet končno odločil, da bomo ponovno uvedli družbeno prehrano za člane naše delovne skupnosti. Ob tem je sprejel naslednje odločitve:

— delavski svet ustanovi obrat družbene prehrane v sedanjih Restavraciji Kidričevo. Restavracija Kidričevo bo v bodoče zaprtega tipa — obrat družbene prehrane našega podjetja. V tem obratu bomo pripravljali tople malice in jih vozili v tovarno na razdelilna mesta. Delitev toplih malic bodo opravljale delovne oz. organizacijske enote;

— Delavski svet ni ugodil prošnji »Haloškega bisera« Ptuj za brezpl. prenos prostorov Restavracije Kidričevo in je sprejel odpoved

(Nadaljevanje na 3. strani)

»Sosedov sin«

foto: Stojan Kerbler

Tople malice, Crikvenica in še kaj ...

(Nadaljevanje z 2. strani)

- pogodbe o najemu restavracije, katero je podal »Haloški biser« Ptuj.
- Delavski svet je odobril sredstva za ureditev obrata družbene prehrane, ki znašajo po predračunu 846.736,60 din; ta bremenijo sklad skupne porabe.
- Delavski svet je uvedel postopek za ustanovitev novih delovnih mest v obratu družbene prehrane: za upravnika, ekonomista, glavne kuharice, štiri kvalificirane kuharice, šest kuhinjskih pomočnic, pomivalke, tri natakariče, vajenca za kuhinjo in vajenca za točilnico. Odbor za organizacijo dela in sistemizacijo bo pripravil osnutek ocenitev navedenih delovnih mest tako, da bo lahko delavski svet sprejel spremembe pravilnika o delitvi osebnih dohodkov po predpisanim postopku.
- Z uvedbo toplih malic bo v podjetju ukinjena prodaja hladilnih malic. Prodajali bodo samo brezalkoholne pijače in cigarete. To prodajo bodo opravljale delilke po delovnih oz. organizacijskih enotah.
- Z uvedbo toplih malic bo ukinjen gotovinski dodatek, katerega sedaj sprejemajo vsi člani delovne skupnosti za malice (35 din mesečno).
- Delavski svet bo določil prispevek k stroškom za malice potem, ko bo razpravjal o kalkulacijski ceni toplih malic; to bo opravil odbor za družbeni standard.
- Odbor za družbeni standard je dolžan pripraviti konkreten predlog za rešitev prošnje Lekarne Ptuj. Ta želi urediti lekarniške prostore v prostorih Restavracije Kidričevo.
- **UREDITEV ZOBNE AMBULANTE**
- O ureditvi zobne ambulante že dalj časa razpravljamo v našem podjetju. Službe podjetja so pripravile organom upravljanja obširna poročila in predloge. Odbor za varstvo pri delu je razpravjal o možnostih za ureditev prostorov za ordinacijo zobozdravstvene skupine v našem podjetju in o sofinanciranju ureditve zobne ambulante v Zdravstveni postaji Kidričevo. Odbor je ugotovil, da je racionalnejše za podjetje pri enakem učinku storitev, če sofinanciramo ureditev zobozdravstvene ordinacije v Zdravstveni postaji Kidričevo. Racionalnejše je zaradi tega, ker lahko pričnejo z zdravljenjem zob v mnogo krajšem času, kot če bi gradili zobno ambulanto v podjetju. Stroški ureditve takšne ambulante pa so neprimerno manjši kot izgradnja nove. Ureditev zobne ambulante v Zdravstveni postaji Kidričevo bosta sofinancirala tudi Zdravstveni dom Ptuj in Komunalni zavod za socialno zavarovanje Maribor. Tako bi bremenila naše podjetje le ena tretjina stroškov.
- Vsi člani delavskega sveta se niso strinjali s takšnim mnenjem in so na seji utemeljevali potrebo po ureditvi prostorov za delo ene zobozdravstvene ekipe v našem podjetju, vendar je delavski svet z večino glasov izglasoval predlog odbora za varstvo pri delu in tako sklenil:
- Delavski svet odobri sofinanciranje ureditve Zobozdravstvene ambulante v Kidričevem pod pogojem, da bodo imeli člani naše delovne skupnosti prednost pri zobozdravstvenih uslugah v Kidričevem in v Ptuj. — Stroški za ureditev Zobozdravstvene ambulante v Kidričevem (v prostorih Zdravstvene postaje Kidričevo) znašajo 245.000 din. Delež našega podjetja je ena tretjina stroškov, t.j. okrog 82.000 din, ki bremenijo sklad skupne porabe in jih bomo v obliki namenske dotacije odstopili Zdravstvenemu domu Ptuj potem, ko bosta svoj delež zagotovila Zdravstveni dom Ptuj in Komunalni zavod za socialno zavarovanje Maribor in ko bo direktor sklenil z Zdravstvenim domom Ptuj pogodbo, v kateri mora biti tudi zagotovljeno, da bodo imeli člani naše delovne skupnosti prednost pri zobozdravstvenih uslugah.
- Po predlogu odbora za varstvo pri delu je delavski svet odobril pregled zobovja vseh članov naše delovne skupnosti. Sredstva v znesku 27.000 din bodo bremenila sklad skupne porabe. S pregledom zobovja je treba pričeti takrat, ko bo predložen program pregleda zobovja in ukrepov, ki bodo uresničeni na osnovi pregleda.

— ODOBRITEV NAKUPA OSNOVNIH SREDSTEV

Za potrebe delovne enote Promet je delavski svet odobril nabavo tovornega avtomobila TAM 6500 K, ki stane okrog 128.870 din.

Za razširitev parkirnega prostora pred upravnim sloopjem je delavski svet odobril 172.000 din; oboje v breme poslovnega sklada — amortizacijskih sredstev.

Delavski svet je razpravjal tudi o predlogu odbora za družbeni standard za odobritev sredstev za sestavo idejnega načrta za preureditev vile »Aluminij« v Crikvenici. Takšen načrt stane okrog 30.000 din. Ker je delavski svet ugotovil, da niso več na razpolago sredstva sklada skupne porabe, predloga odbora za družbeni standard ni sprejel.

— DOLOČITEV KVOTE SREDSTEV ZA DOTACIJE ZA LETO 1971

Z zaključnim računom za leto 1970 nismo izločili sredstva v sklad skupne porabe, namenjena za dotacije, ampak je ta sklad formiran le do predvidene investicijske dejavnosti iz naslova skupne porabe in sredstev za izplačilo dodatka za dopust, katerega dobivajo člani delovne skupnosti. Sredstva za dotacije financiramo med letom z obratnimi sredstvi s tem, da smo tako posojena sredstva dolžni vrniti najpozneje ob zaključnem računu. Takšno financiranje dotacij je predvideno tudi za sprotno leto. — Sedaj še niti približno ne poznamo uspešnosti poslovanja koncem leta, zato ne moremo obremenjevati dohodka z večjimi sredstvi, katere bi razdelili za dotacije. To mnenje vodstva podjetja je delavski svet upošteval in sklenil, da lahko odbor za družbeni standard izvede postopek za razdelitev sredstev za dotacije po določenih splošnih aktov podjetja v okviru kvote 400.000 din.

— POROČILO O DELOVANJU DELAVSKEGA SVETA IN POROČILA O DELU ODBORA

Delavski svet je razpravjal o poročilu delavskega sveta in o poročilih o delu odborov v dosedanjih mandatni dobi. Razpravljali so tudi o delovanju

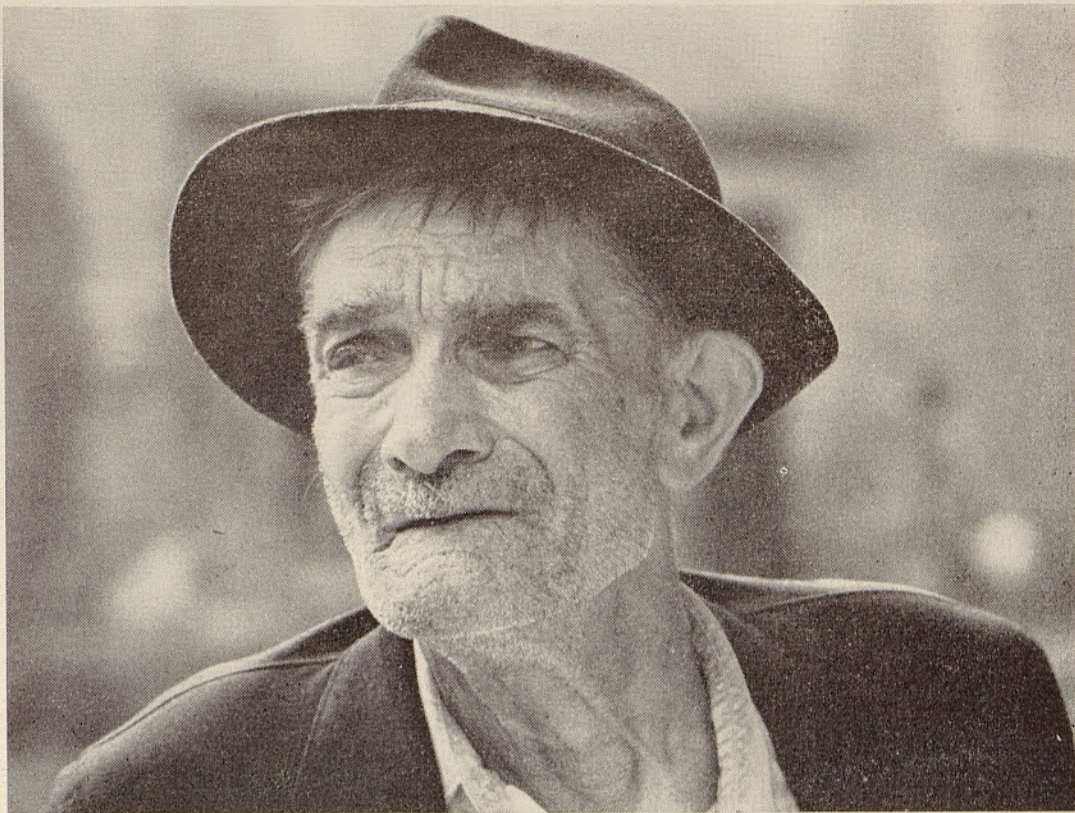
(Nadaljevanje na 4. strani)

Portreti s ptujskih ulic

Pod tem naslovom je v okviru 10. tedna bratstva in prijateljstva razstavljal svoja dela tovariš Stojan Kerbler, dipl. ing. elektrotehnik.

Tovariša Stojana prav dobro poznamo vsi, saj je v času od leta 1956, ko je postal član našega kolektiva, pa do danes objavil nešteto fotografij v našem glasilu. Z njegovim pristopom med sodelavce »Aluminija« je naš časopis precej pridobil in se njegovo sodelovanje zelo pozna pri slikovni opremi našega lista.

S fotografijo se ukvarja že od leta 1953, ko je kot gimnazijec sodeloval v Foto klubu Ptuj. Doslej je na 175 domačih in 182 mednarodnih razstavah sodeloval s 1257 fotografijami. Za svoja dela je dobil 144 medalj, plaket, nagrad in diplom.

»Bolečina«

foto: Stojan Kerbler

Imel je štiri samostojne razstave: v Ljubljani 1964, v Beogradu 1968, v Ptuj 1968 in letos. V zadnjih letih je med najuspešnejšimi razstavljalci v Jugoslaviji.

Zlate medalje in prve nagrade je dobil na naslednjih domačih in mednarodnih razstavah: Ljubljana 1963, Banja Luka 1963, Singapur 1964, Celje 1965, Bosanski Brod 1965, Ivanograd 1966, Španija 1966, Požarevac 1967, Pančevo 1967, Maglaj 1967, Francija 1967, Novi Beograd 1968, Hrastnica 1968, Sisak 1968, Avstrija 1968, Ptuj 1969, Sarajevo 1969, Argentina 1969, Maribor 1969, Beograd 1969, Francija 1970, Beograd 1970, Slovenska Bistrica 1970, Požarevac 1970, Zahodna Nemčija 1970, Priština 1970, Višegrad 1971.

»Pomenek«

foto: Stojan Kerbler

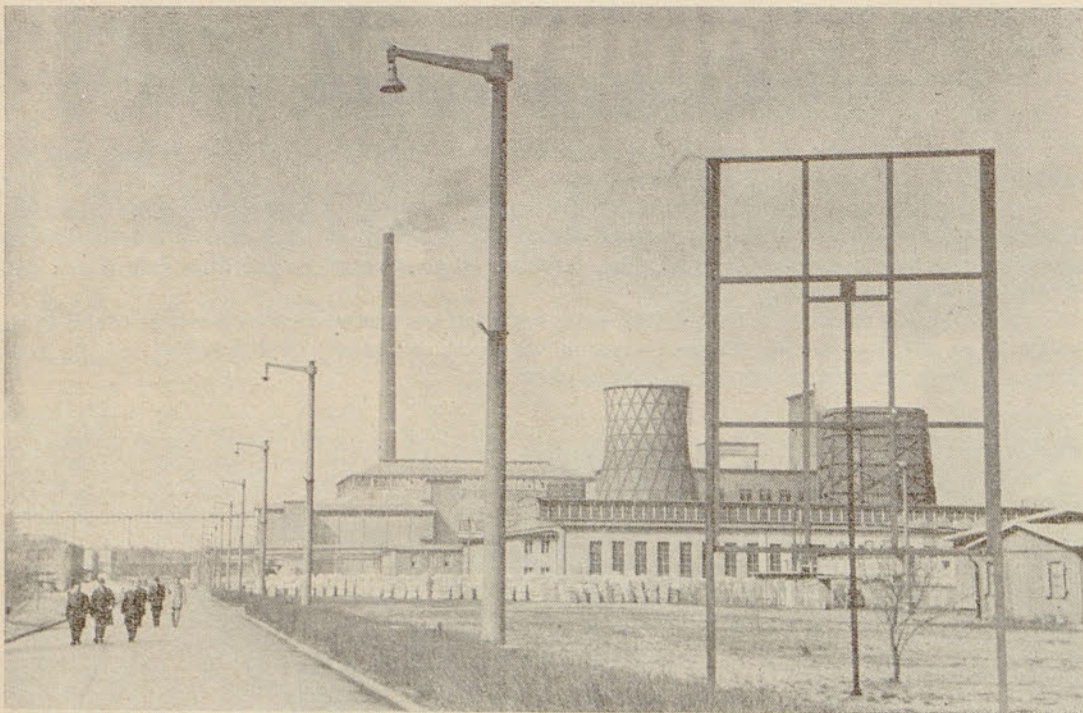
Z letošnjo ptujsko razstavo bo tovariš Stojan po sklepu Foto zveze Jugoslavije nastopil tudi v Sofiji, v okviru meddržavne izmenjave samostojnih razstavljalcev.

Leta 1968 mu je Foto zveza Jugoslavije kot priznanje za ustvarjalno delo na področju fotografije in za doseženi visok umetniški sloves podelila naslov kandidata za mojstra fotografije, ob 20-letnici obstoja zveze pa zlato plaketo. Mednarodna zveza fotografske umetnosti (FIAP) mu je leta 1970 podelila naslov Umetnik (AFIAP).

Zvezni odbor Foto zveze Jugoslavije je na svoji seji 10. maja 1971 proglasil avtorja za najboljšega razstavljalca v Jugoslaviji za leto 1970.

K tolikšnemu številu domačih in mednarodnih priznanj mu uredniški odbor »Aluminija« iskreno čestita in se mu zahvaljuje za dosedanje bogato sodelovanje.

—čk—

Pogled na tovarno

Večja socialna varnost zaposlenih

Na zadnji seji je delavski svet sprejel dva pravilnika, ki pomenita znatno povečanje socialne varnosti zaposlenih v podjetju. To sta: pravilnik o socialni zaščiti delavcev in pravilnik o odpravninah.

Potreba po pravilnikih take vrste je vzkljknila v našem podjetju že pred leti, vendar si je socialna služba zaman prizadevala, da bi te pravilnike že prej sprejeli. Zadeva se je premaknila z mrtve točke šele takrat, ko so zaposleni na sindikalnih sestankih večkrat zahtevali sprejem omenjenih samoupravnih aktov.

Za sestavo obeh pravilnikov je bila s sklepom delavskega sveta zadolžena socialna služba. V roku, katerega je določil delavski svet, sta bila pravilnika sestavljena in potem v domala nespremenjeni obliki tudi sprejeta.

1. PRAVILNIK O SOCIALNI ZAŠČITI DELAVCEV

Pravilnik določa oblike socialne zaščite delavcev. Prav ta-

ko so s tem pravilnikom urejene tudi pravice svojcev po umrlem članu kolektiva.

Člani kolektiva lahko dobijo pomoč v naslednjih primerih: v primeru elementarne nezgode, če so v bolniškem staležu več kot leto dni, če so na poklicnih rehabilitaciji, za zdravljenje v zdraviliščih in bivanje v počitniških domovih. Pomoč je vezana na premoženjski cenzus proslincev, tako da imajo možnost dobiti pomoč zares le socialno šibkejši člani kolektiva.

Urejena je tudi pomoč družinam umrlih članov kolektiva. Tu je predvsem pomembna pomoč v obliki štipendije za otroke umrlih članov kolektiva.

S pravilnikom je urejeno, na primer, tudi to, da ima vodja

splošne službe pravico naročiti prevoz umrlega člana kolektiva iz kraja, kjer je umrl, do kraja, kjer živi njegova družina. Pogoj pri tem pa je, da družina sama nima denarja za pokritje stroškov prevoza.

Postopek za dodelitev pomoči vodi kadrovsko-socialna služba, vodi tudi dokumentacijo o vsakem primeru.

Prošnjo ali prijavo za pomoč lahko vložijo člani kolektiva, člani družine umrlega delavca ali pa socialna služba podjetja. Na osnovi prošnje, zbranih podatkov in ostale dokumentacije o posameznem primeru, odloča o pomoči — odbor za družbeni standard.

2. PRAVILNIK O ODPRAVNINAH

To je pravilnik, s katerim poskušamo v našem podjetju konkretizirati določilo XXI. ustavnega amandmaja, ki pravi: »Vsakemu delovnemu človeku v organizaciji združenega dela pripada v skladu z načelom o delitvi po delu osebni dohodek po njegovem delovnem uspehu in lastnem prispevku k poslovnemu uspehu in razvoju organizacije, prispevku, katerega je dal s svojim celotnim, sprotim in minulim delom v tej organizaciji.«

No, ta pravilnik je šele skromen poskus konkretizacije omenjenega določila. Prepričan sem, da bo ta pravilnik doživel še temeljite spremembe, toda tega se ne smemo bati, saj je potrebno vsako stvar nenehno izpopolnjevati, tako tudi naše samoupravne akte.

S pravilnikom o odpravninah ureja podjetje pravico de-

Glasiilo ptujskih sindikatov

Ob desetem tednu bratstva in prijateljstva

Bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov, skovano v dolgoletnem revolucionarnem boju delavskega razreda in v narodno-osvobodilni vojni, je neprecenljiva pridobitev in brez nje ne bilo poti v humano samoupravno socialistično skupnost enakopravnih narodov in narodnosti Jugoslavije. In prav na tej poti so se leta 1961 srečali občinski sveti Zveze sindikatov Čakovca, Ptuj in Varaždin. Združili so svoje delovanje, misli in akcije ter ob vsakdanji praksi plemenitili bratstvo, enotnost in prijateljstvo med delovnimi ljudmi. Občinske in republiške meje niso bile in ne bodo nikoli ovira za tako sodelovanje.

Do sodelovanja je prišlo na pobudo slušateljev sindikalne šole občinskega sveta Zveze

sindikatov Ptuj in članov tovarniškega odbora sindikata tekstilnega kombinata »Varteks« Varaždin. Leta 1960 so se dogovorili, da bodo razvijali in krepili sodelovanje med delavci ptujске in varaždinske občine. Njihova pobuda je prišla do polnega izraza pomladi 1961, ko je na občnih zborih Zveze sindikatov v Čakovcu, Ptuj in Varaždinu dobila vso podporo.

Prva skupna seja omenjenih občinskih svetov Zveze sindikatov je bila v Ptuj 16. septembra 1961, druga pa 18. novembra v Varaždinu. Poleg tega, da so na obeh sejah sprejeli delovni program, so načrtali tudi pot skupnim akcijam na političnem, ekonomskem, kulturnem in športnem področju. Tako je letnica 1961 postala pomemben zgodovinski mejnik v nadaljnjem razvoju medsebojnega sodelovanja.

Ob letošnjem jubilejnim letu se v mislih povrnimo v leto 1962, ko je bil v Ptuj ustanovljen TEDEN BRATSTVA IN PRIJATELJSTVA. Spomladi leta 1962, ko je občinski svet Zveze sindikatov Ptuj pripravil program za praznovanje 1. maja, so se v Ptuj zbrali predstavniki občinskih svetov Čakovca, Ptuj in Varaždin. Sestavili so program skupnega praznovanja 1. maja in ga imenovali TEDEN BRATSTVA IN PRIJATELJSTVA. Trajal je od 23. do 28. aprila 1962. Prvi gostitelj Tedna bratstva in prijateljstva je bil občinski svet Zveze sindikatov Ptuj.

V programu so takrat sodelovali:

- Amatersko gledališče Čakovca,
- »Seljačka sloga« Nedeljišče,
- Osnovna šola »Tone Znidaršič«, Ptuj,
- RKUD »Sloboda« Varaždin,
- DPD »Svoboda« Ptuj.

Prireditve, katere si je ogledalo več tisoč ljudi, so bile v Kidričevem, v Majšperku in v Ptuj. Program je uresničilo nad 300 sodelujočih.

Tako delavci sodelujočih občin že skozi celo desetletje — od leta 1962 dalje, — družno praznujejo praznik dela — 1. MAJ. »Teden« pa je v tem času postal tradicionalna politična, kulturna in športna manifestacija. Pri uresničevanju programa kulturnih, športnih in drugih prireditev aktivno sodeluje vsako leto najmanj 1200 udeležencev; prireditve pa si vsako leto ogleda od 20 do 30 tisoč ljudi na območju šestih sodelujočih občin.

V dneh jubilejnega X. TEDNA BRATSTVA IN PRIJATELJSTVA z zadovoljstvom ugotavljamo, da smo sodelujoči na doslej prehojeni poti povsem uspeli. Uspehi so več kot otipljivi, saj je njihova vrednost izražena v poglobljenih prijateljskih odnosih in sodelovanju med delovnimi ljudmi in njihovimi delovnimi organizacijami. Uspehi sodelovanja pa danes niso le medobčinsko pomembni. Njihov pomen je danes vsesplošen, saj veliko prispevajo k utrjevanju bratstva, enotnosti in prijateljstva med narodi in narodnostmi Jugoslavije.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Dopisujte v
ALUMINIJ

Tople malice, Crikvenica in še kaj ...

(Nadaljevanje s 3. strani)

komisije za spremembo statuta in drugih splošnih aktov in ji naročil, da mora z delom, upoštevajoč pripombe k osnutku statuta, končati do 10. junija 1971. — Vodje delovnih enot so dolžni napotiti člane komisije na sejo tako, da bo komisija sklepčna in da bo lahko delala.

— IMENOVANJE PREDSTAVNIKOV PODJETJA

V svet Krajevne skupnosti Kidričevo je imenoval delavski svet kot predstavnico našega podjetja Marijo Korpar, vodjo delovne enote Promet.

V skupščino podjetja Elektrogospodarstva Maribor je imenoval delavski svet kot predstavnika našega podjetja Janka Babnika, dipl. pravnika, sekretarja vodstva osrednjih služb.

— NAJEM DODATNIH LEŽIŠČ V CRIKVENICI

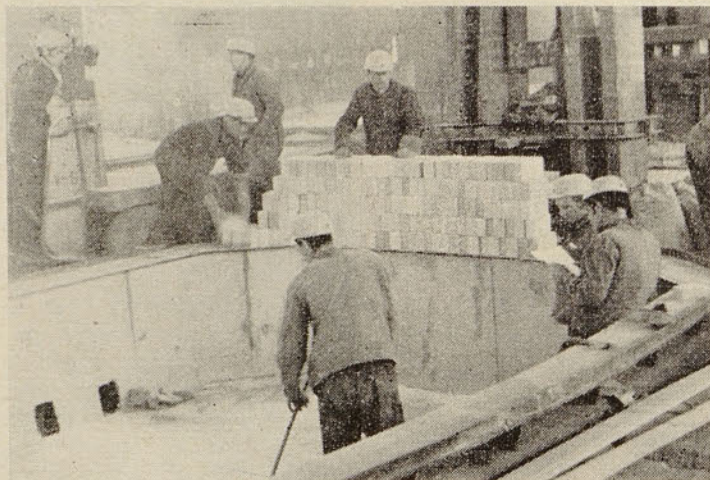
Letos je veliko zanimanje članov delovne skupnosti za letovanje v počitniškem domu v Crikvenici. Po obstoječih zmogljivostih počitniškega doma in že najetih ležiščih v drugih vilah ni bilo mogoče zadovoljiti vsem, ki želijo letovati v Crikvenici. Odbor za družbeni standard je zaradi tega predlagal delavskemu svetu, da odobri dodaten najem še petih sob s štirinajstimi ležišči. Delavski svet je ta predlog odbora sprejel.

— SPREMEMBA PRAVILNIKA O DELOVANJU KOMISIJE ZA ODPIS OSNOVNIH SREDSTEV

Po predlogu odbora za proizvodnjo in poslovno politiko je delavski svet sprejel spremembo poslovnika o delu komisije za odpis osnovnih sredstev. Sprememba je v tem, da bo v bodoče lahko komisija za odpis pregledala predlagana osnovna sredstva za odpis na licu mesta ali v priročnem skladišču delovne enote, ki je odpis predlagala, ali pa v skladiščena na primernem prostoru v obratih delovne enote, kjer so bila ta sredstva uporabljena.

Ob koncu je delavski svet odobril Voju Veličkoviču 10-dnevni izredni plačani dopust, katerega lahko izkoristi v letu 1971 za opravljanje izpitov in zaključnega izpita na srednji tehniški šoli. — Nadalje je poslušal odgovore na vprašanja, ki so bila dana na zadnji seji delavskega sveta, in sklenil, da je potrebno spremeniti in dopolniti tudi poslovnik o delu delavskega sveta, ker v sedanjem niso določene pravice in dolžnosti predsednikov kolektivnih izvršilnih organov, ki so redno vabljeni na sejo delavskega sveta.

K.-n.

Obnova elektroliške peči

Kalčiniranje aluminijevega hidroksida v krožno vrtinčeni plasti

Merila za kvaliteto kalčinirane glinice, katero uporabljajo elektrolize za proizvodnjo aluminija, so vedno ostrejša. To je vodilo k razvitju novega postopka kalčiniranja aluminijevega hidrata.

Postopek temelji na kroženju trdnih snovi — materiala v posebni pokončni mirujoči peči z vrtinčenjem plasti in kroženjem materiala skozi peč in povratni ciklon. Način kurjave tovrstne kalčinacijske peči je izveden z neposrednim vbrizgavanjem tekočega goriva v vrtinčeno plast materiala. Postopek, kot navajajo, je toplotno-gospodarsko ugoden, saj občutno zmanjša porabo toplotne energije na tono kalčinirane glinice. To pa je glavna postavka pri kalčiniranju aluminijevega hidrata. Novi postopek je bil že uspešno preizkušen v poizkusni napravi in ga že prenašajo v industrijo. Posebno treba poudariti, da ima prednost pred klasičnim postopkom kalčiniranja aluminijevega hidrata v rotacijskih pečeh v naslednjem:

- enakomerna temperatura kalčiniranja v krožno vrtinčeni plasti in s tem tvorba enakomernega aluminijevega oksida-glinice;
- možnost za spremembe kalčinacijske temperature in časa zadrževanja materiala v širših območjih;
- najmanjša specifična poraba toplotne energije, kar ne nudi dosedaj noben drugi sistem peči;
- majhna prostornina dimnih plinov zaradi domala stehiometričnega izgorevanja in preprečitve vstopa nepotrebnega (napačnega) zraka;
- visoka stopnja čistote dobljenega produkta-glinice;
- obširna avtomatizacija obrata, enostavni zagon in ustavitve naprave;
- nobenih vrtečih delov razen dozirnih naprav in ventilatorjev;
- velika specifična zmogljivost naprave;
- tvorba prahu je malenkostna.

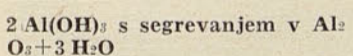
Po cepljenju aluminatnega luga izpada v dekompozernih aluminijev hidroksid v obliki

drobnih kristalov. Izpadli hidroksid ločimo od luga s filtracijo. Po postopku pranja hidrata je potrebno pretvoriti aluminijev hidroksid v brezvodni, za elektrolizo ustrezen aluminijev oksid-glinico. Postopek pretvorbe aluminijevega hidroksida v glinico je kalčiniranje in poteka pretežno v rotacijskih pečeh. Kalčinacijske rotacijske peči so zaradi zmanjšanja toplotnih izgub opremljene s posebnimi napravami za izmenjavo toplote.

Pri vsaki vrteči peči je neobhodno potreben obrus šamotnega materiala. Glinica je zelo abrazivna in brusi notranjo oblogo sten rotacijske peči, ki je iz šamota. Obrus prehaja v glinico in ji slabša kvaliteto. Razen tega še nastopijo primeri, ko izpade zaradi različnih vzrokov nekaj šamotne opeke in brušenje se še poveča, tako da pride do poškodbe na zaustavljajalnih obročih.

Razen tega je še praktično nemogoče toplotno izolirati cevasti plašč rotacijske peči, s čemer so pogojene stalne toplotne izgube, kar je glavni vzrok visoke porabe toplotne energije pri teh pečeh. Odvisno od tipa in velikosti rotacijske peči niha specifična poraba toplotne energije med 950 do 1200 kcal za kilogram Al_2O_3 , in je s tem relativno visoka, če primerjamo teoretično porabo toplotne energije za izparitev površinske in vezane vode iz aluminijevega hidrata, ki je malo nad 500 kcal/kg Al_2O_3 .

Predvsem nečistoče v glinici so vodile pred približno desetimi leti firmi Aluminium Werk AG iz Bonna in Lurgi Ges. za kemijo in metalurgijo iz Frankfurt/M. k skupnemu sodelovanju na področju raziskav kalčiniranja z vrtinčenjem plasti iz materiala. Kalčiniranje glinice poteka po končnem obrazcu:

Reakcija je močno endotermna, se pravi, da je potrebno dovajati za kalčiniranje toplotno energijo. Za vsak kilogram proizvedene glinice je potrebno izgnati 0,530 kg vezane vode. Upoštevati pa še moramo vlago hidrata s filtra, ki je običajno okrog 12%. Tako

znaša količina vodne pare, ki jo je potrebno izgnati, 0,715 kg za kilogram Al_2O_3 . Ni odveč, če tu omenimo, s koliko večjo količino izparjene vode imamo opravka šele tedaj, kadar zapuša hidrat produkcijski filter z neprimerno višjo vlago, n.p.r. z 18% ali več in kolikšno izgubo pri toplotni energiji predstavlja takšno stanje.

Končni obrazec kalčiniranja ponazarja potek kalčiniranja le nepopolno, ker se z rastočo temperaturo kristalna oblika stalno spreminja. Preveč natančno bi bilo na tem mestu obravnavati posamezne kristalne oblike pri različnih temperaturah, kot jih navaja stro-

cijski peči in točnim uravnavanjem takoimenovanega zadrževalnega časa oksida v peči, je možno število nastalih prehodov modifikacij močno zmanjšati. S kalčiniranjem v vrtinčeni plasti, kjer je posebno lahko uravnavati predpisano temperaturo in zadrževalni čas, bo glinica predpisane sestave.

Merila, ki veljajo za dobro glinico za proizvodnjo aluminija, so naslednja:

- po možnosti nizka žarozguba glinice (enaka ali manjša od 0,15% pri 1100 stopinjah Celzija), s tem odpade tvorba vodne pare v elektrolitskih pečeh;
- zelo nizka higroskopnost

Označevanje hlebčkov

kovna literatura. Omenimo le to, da je gama oblika začetna pred kalčiniranjem, torej gama $Al(OH)_3$ — hidrargilit in gama $AlO(OH)$ — Böhmit. Obe obliki prihajata s kalčiniranjem pri končni temperaturi okrog 1180 stopinj Celzija v alfa obliki (Al_2O_3). Popolne alfa oblike (korundne oblike) pa s kalčiniranjem ne dosežemo, ker je popolna tvorba alfa Al_2O_3 dosežena šele pri temperaturi nad 1200 stopinj Celzija.

Tehnični aluminijev oksid, to je glinica za elektrolizo vsebuje zraven pretežnega dela alfa oksida vedno določeno množino nestabilnih prehodnih modifikacij. Z eksaktnim vodenjem temperatur v kalčina-

glinice za transport in vskladiščenje (dobljena z nizko žarozgubo);

- po možnosti visoki nasipni kot. V praksi ločimo dve kvaliteti in sicer takoimenovano »tekočo peščeno« glinico z nasipnim kotom pod 34 stopinj in »mokasto peščeno« glinico z nasipnim kotom večjim od 40 stopinj;
- visoka stopnja kalčiniranja glinice, ki ima čimvišji odstotek alfa oblike;
- najmanjše prisotnosti nečistoče v glinici, kot so SiO_2 , TiO_2 , Fe_2O_3 , V_2O_5 itd.

Važna za kvaliteto glinice je razen tega še njena zrnatost, specifična teža in prostorninska teža.

Omembe vredno za uveljavljanje postopka kalčinacije v vrtinčeni plasti je tudi to, da znaša prisotnost prašate glinice, ki ima premer zrn manjši od 5 mikronov in ki je ni več mogoče zadržati s cikloni, komaj 1 do 2%.

Družba Aluminium Company of Canada, Arivida, je delala poskuse tovrstnega kalčiniranja že leta 1953 s štiristopenjsko poskusno pečjo. Pri kurjavi peči iz neposrednim vbrizgavanjem tekočega goriva v vrtinčeno plast materiala so delali v območju idealnega toplotno-protitočno vodenega aluminijevega hidrata, oziroma oksida v območju trdnih snovi in v območju gorljivih pli-

nov, oziroma nastale mešanice dimnih plinov in vodnih par na dimni strani. Z ozirom na dodatek fluorovih spojin kot mineralizatorjev uveljavitve načina daljšega zadrževanja materiala v peči, je bilo možno zmanjšati temperaturo kalčiniranja na 925 stopinj Celzija. Vsekakor pa ta sistem kalčiniranja, ki je deloval s hitrostjo vrtinčenja delcev od 0,3 do 0,4 m/s v kalčinacijski coni kljub ugodni porabi toplotne energije, ni bil industrijsko uporabljiv, ker je bila največja zmogljivost take peči s premerom 6,7 metra omejena na kapaciteto samo 250 ton glinice na dan.

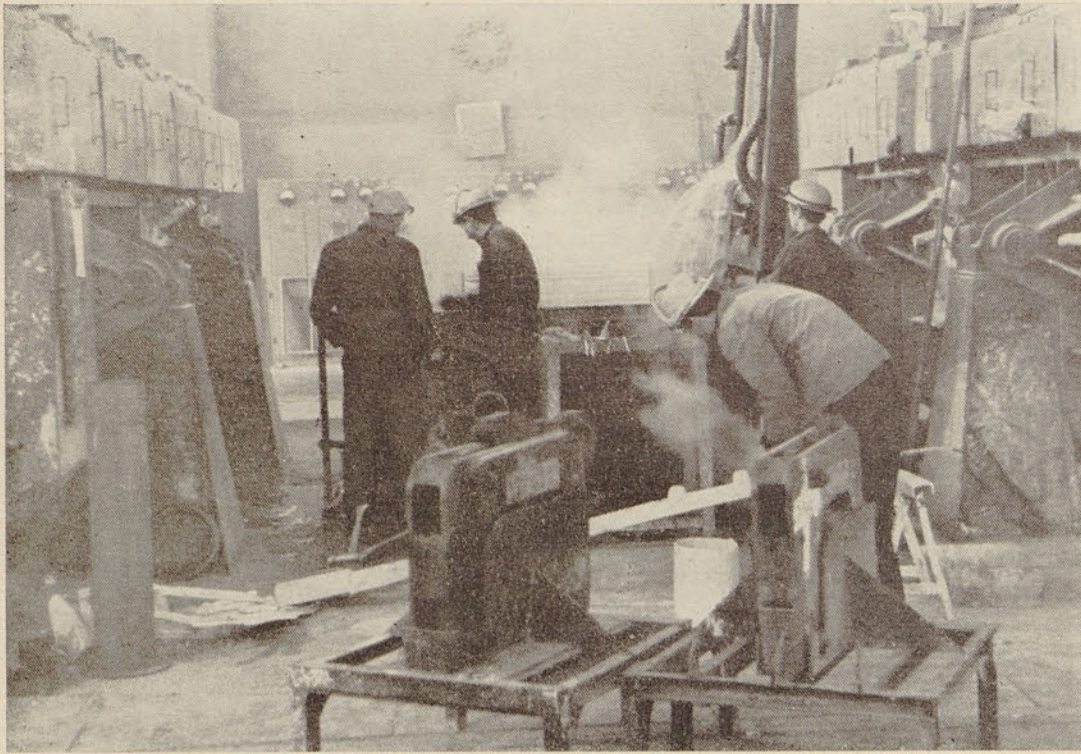
Poskusna kalčinacijska peč s kroženjem vrtinčene plasti, ki jo uporablja Vereinigte Aluminium Werke AG, obratuje z dnevno najvišjo kapaciteto 25 ton glinice. Peč ima notranje mere: 1 meter premera in 8 metrov višine in je z ozirom na dovod celotnega zraka razdeljena na dva dela. Primarni zrak prihaja skozi rešetko in sekundarni skozi stranski del peči, oba pa v območje visoke, vendar med seboj različne koncentracije trdnih snovi. Tekoče gorivo izgoreva segreto na 500 stopinj Celzija z zrakom, ki prihaja s hlajenja glinice, domala stehiometrično popolnoma. Pri prisotnosti kisika pod 1% na izstopu iz peči, je lahko doseženo popolno brez-sajno izgorevanje pri nizki prisotnosti monoksida. Z dimnimi plini predgret in že močno dehidritizirani material se z vročimi gorljivimi plini v vrtinčeni plasti še bolj segreje in kalčinira. Delce, ki jih nosijo dimni plini s seboj, ločijo v ciklonu od dimnih plinov in jih preko izoblikovane zapore v obliki črke »U« ponovno vračajo v peč.

Razen šob v rešetki in cevi v ciklonu, kar je izdelano iz ognje-odpornega krom-nikljevega jekla, ni v krogotoku peči nobenih kovinskih delov. Kalčinacijske temperature je možno spreminjati v širokem območju od manj kot 800 stopinj do 1150 stopinj Celzija, in jih je mogoče na vsej predpisani temperaturi praktično konstantno uravnavati. S spremembo količine materiala v peči je možno spreminjati čas zadrževanja materiala v peči od 10 minut do približno ene ure.

Točna nastavitve pogojev kalčiniranja in prehod na kalčiniranje v mirujoči, dobro izolirani kalčinacijski peči ne bi zadoščalo za dobro toplotno izkoriščenost peči, če ne bi s protitočnim vodenjem trdnih snovi in plinov kar najbolj izkoristili toplotno prisotnost dimnih plinov. Dimni plini so izkoriščeni za sušenje in predgretje hidroksida, toplotna prisotnost kalčinirane glinice pa za predgretje zraka. Zaradi ve-

Vežanje hlebčkov

Iz livarne

Kalčiniranje aluminijevega hidroksida v krožno vrtinčeni plasti

(Nadaljevanje s 5. strani)

like prostornine vodnih par se je obnesel Venturijev sistem vrtinčenja plasti, ki dopušča, v nasprotju s klasičnim vrtinčenjem plasti, visoke hitrosti plinov. Vlažni hidrat se po tem postopku posuši v dvostopenjskem Venturijevem predgrelcu z dimnimi plini 1150 stopinj Celzija in izgubi vezano vodo na žarozgubo 2%. Pri tem se oksidhidrat predgreje na 500 do 600 stopinj Celzija, dimni plini pa se ohladijo na okrog 150 stopinj Celzija. Nižja, še možna ohladitev dimnih plinov ni dopustna, ker bi škodovala elektrofiltru. V elektrofiltru izločena količina prahu znaša od 1 do 2% količine glinice skozi

peč. Odločilni faktor prihranka toplotne energije je v načinu hlajenja kalčinirane glinice. Primarni zrak ima največ 500 stopinj Celzija. Temperatura glinice v hladilniku pada od 1100 na pod 200 stopinj Celzija. Nadpritisk primarnega zraka je 3000 mm VS in sekundarnega zraka okrog 2000 mm VS. Z ohranitvijo nadpritiska v celotni napravi je onemogočen vstop napačnega zraka in tako odstranitev vseh negativnih posledic.

Obzidava peči je podvržena temperaturi 1150 stopinj Celzija. Pri uporabi šamotne opeke s prisotnostjo 45% Al_2O_3 , je bila dosežena nečistoča SiO_2 v glinici 0,008% v primerjavi z 0,018% SiO_2 v glinici iz rotacijske peči.

Primerjava specifične porabe toplotne energije za 1 kg Al_2O_3 , kalčiniranega v projektirani napravi za kalčiniranje z vrtinčenjem plasti (250 ton/dan) in iz literature znanega podatka projektirane rotacijske kalčinacijske peči (200 ton/dan) pri enem vhodnem materialu, je podana za prvo 820 kcal/kg Al_2O_3 proti 975 kcal/kg Al_2O_3 za rotacijsko peč. Iz naše prakse pa vemo, da je doseženi normativ zaradi raznih vzrokov višji in ga kot takega na tem mestu ne bi obravnavali. Za zmanjšanje normativa toplotne energije v našem primeru kalčiniranja z obstoječimi kalčinacijskimi pečmi, zlasti po zadnji uspešni predelavi peči, imamo možnosti za vplivanje z zvišanjem nasipa in znižanjem površinske vlage hidrata in produkcijskih filtrov.

Oba postopka kalčiniranja, če ju primerjamo, porabita enako reakcijsko toploto za izparitev vezane vode, enako toploto za izparitev površinske vode (pri enakem vhodnem hidratu 12% vlage), razlika nastopa v toploti produkta, toploti dimnih plinov, izgube toplote na stenah in v hladilniku — v korist postopka kalčiniranja z vrtinčenjem plasti.

Naprava za kalčiniranje aluminijevega hidrata z vrtinčenjem plasti s kapaciteto 500 ton kalčinirane glinice na dan je v tem času v gradnji pri firmi Vereinigte Aluminium Werke AG Lünen/(Westfalija, v obratu Lippewerk). Celotna naprava je konstruirana v stolpni izvedbi, višina stolpa 60 metrov, s tlorisom 20 x 20 metrov. Hidrat prihaja v napravo zgoraj, odzdem glinice pa je na najnižjem mestu.

Čeprav je dokončna ocena rezultatov za prvo tovrstno industrijsko napravo relativno velike kapacitete še preuranjena, bo pa vendar zanimiva, ko bodo dosegljivi prvi podatki. Že sedaj pa je zanesljivo, da bodo stroški kalčiniranja po izdelanih principih občutno zmanjšani.

Samoupravljanje občanov v krajevni skupnosti

Menda ni potrebno poudarjati, da je bil letos v Sarajevu kongres samoupravljalcev, ker to menda zna že sleherni naš proizvajalec, vsekakor pa je važno vprašanje, če tudi ve, da je ta kongres samoupravljalcev med drugim obravnaval tudi samoupravljanje občanov v kraju njihovega bivanja: v krajevni skupnosti.

Mislím, da ni prav nič odveč, če v nekaj vrsticah, vsaj delno, seznanimo člane kolektiva o osnutku tez o teh vsekakor pomembnih vprašanjih, saj vsi živimo v krajevnih skupnostih in zato moramo vedeti in poznati njihovo problematiko. Mnogi so morda o tem že seznanjeni, saj je o tem bilo že zabeleženo tudi v sredstvih javnega obveščanja, toda vsi alt pa zanesljivo večina, o tem še ne ve.

Osnutek o samoupravljanju občanov v krajevni skupnosti je pripravil zvezni odbor »Družina in gospodinjstvo« z namenom, da bi ga naj preučili ustrezni organi v republikah in dali svoje pripombe, na osnovi katerih je bilo pripravljeno posebno priporočilo, katerega so še pred kongresom obravnavala dva organa: zvezni sindikati in zvezna konferenca SZDLJ.

O osnutku omenjenih tez o neposrednem samoupravljanju delovnih ljudi in občanov v kraju bivanja je razpravljal tudi odbor za spremljanje razvoja krajevnih samouprave pri republiški konferenci SZDL Slovenije; ta je dal k omenjenim tezam tudi svoje pripombe, ki pa so najbolj zanimive predvsem za tiste, ki osnutka tez še ne poznajo. Največ pripomb je bilo predvsem o nekaterih konkretnih predlogih o osnutku tez o krajevni samoupravi, ko se člani niso navdušili za predloge o predvideni bodoči strukturi občinskih skupščin. Te naj bi imele več zborov, kar pa bi seveda pomenilo ukinitve svetov za posamezna področja dejavnosti v komuni. Mnogo bolj pa so se nagibali k prepričanju, da bi bilo treba pred takšno spremembo v strukturi občinske skupščine še mnoga vprašanja temeljito proučiti in pri tem uveljaviti izkušnje dosejanega delovanja občinskih skupščin.

Znano je, da je dejavnost sleherne krajevnih skupnosti najbolj odvisna od posebnih razmer v določeni občini, vsekakor pa bo treba za vso državo sprejeti določena načelna stališča o odnosih med krajevnimi skupnostmi in občinsko skupščino ter samoupravnih odnosih med občani znotraj vsake krajevnih skupnosti. Pri tem pa nikakor ne bi smeli pozabiti tudi na velik pomeni, ki bi ga imelo v zveznem merilu sprejeto načelo o odnosih krajevnih skupnosti do delovnih organizacij, družbeno-političnih organizacij in samoupravnih skupnosti; vsekakor pa je vprašanje, kako bi ta načela najboljše uresničili, v praksi prepričano krajevnim skupnostim, ker je pač to zadeva krajevnih skupnosti in komun.

Brez dvoma je bilo prav, da so na kongresu samoupravljalcev v Sarajevu povedali tudi bolj konkretno in določno

čane pomembni in o katerih bo morala razpravljati občinska skupščina. Treba bo tudi bolj urediti odnose med krajevno skupnostjo in komunalnimi delovnimi organizacijami. Obstajajo težave tudi v odnosih do stanovanjskih podjetij. V osnutku tez je bila predvidena močna organizacija občanov oz. potrošnikov.

Seveda je to le del mnenj za dopolnitev osnutka omenjenih tez; te pa so bolj raznolike, vendar smo se opredelili le za najbolj pomembne in take, ki so nam najbolj razumljive. Vsekakor pa naj bi vsak občan s svojimi idejami in predlogi pripomogel, da bi bile bodoče oblike dela krajevnih skupnosti zares najboljše.

o vlogi zborov volivcev, o volitvinih enotah znotraj krajevnih skupnosti, zborih občanov po interesnih skupinah, o dolžnostih in pravicah svetov ter komisijah v krajevnih skupnostih.

Vsekakor so bile dosedanje izkušnje v delovanju posameznih krajevnih skupnosti osnova za sprejem okvirnih priporočil, katere bomo v praksi uveljavili tako, kot je pač najbolje.

Ob razpravi o bodočem razvoju krajevnih skupnosti je treba resno proučiti položaj komun v republiki, kajti brez tega tudi ne more priti do živahnejšega razvoja krajevnih skupnosti. Toda tudi krajevnih skupnosti morajo planirati svoje potrebe za nekaj let naprej, vendar ob spreminjajočih se merilih za financiranje občin ne morejo sprejemati realnih načrtov, saj je celo samoprisepek občanov dokaj odvisen od načina financiranja krajevnih skupnosti v določeni občini. Nadalje osnutek tez o bodočem razvoju krajevnih skupnosti upošteva tudi dosedanje zamisli o delegatskem sistemu. V odboru, kjer so o tem razpravljali, so se pojavila naslednja mnenja:

Delegat krajevnih skupnosti za občinsko skupščino naj ne bi volili na splošnih javnih volitvah, temveč naj bi za volitve svojih delegatov zasnovali v krajevnih skupnostih svoja merila in najustreznejši postopek! Delegacije krajevnih skupnosti nikakor ne smejo postati nadomestilo za občinski zbor; delegate bi morali v krajevnih skupnostih voliti skladno s problemi, ki so za ob-

Novi viličar

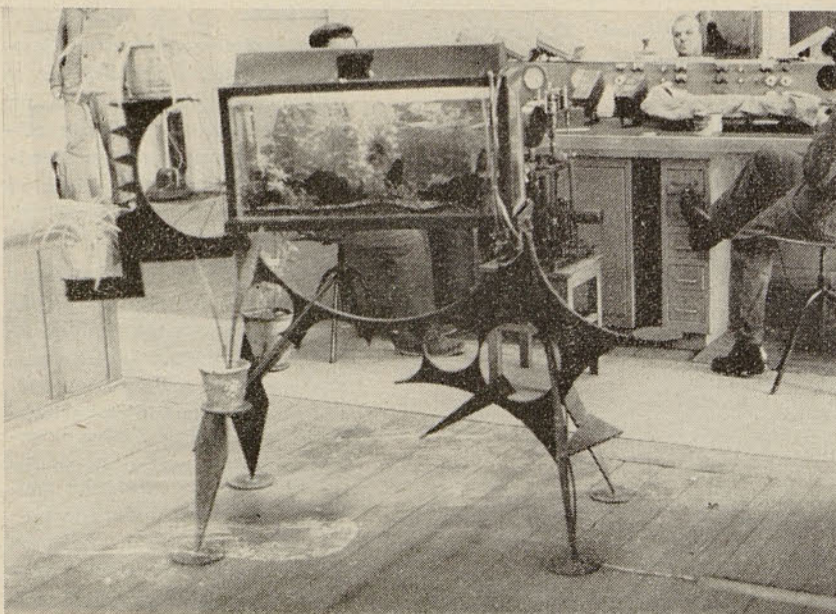
Vsekakor je treba posvetiti več pozornosti tudi nadzoru nad izvrševanjem sprejetih statutarnih določil, pogodb in dogovorov.

Končno pa je treba zagotoviti krajevnim skupnostim tudi sredstva za izvrševanje njihovih nalog na področju civilne zaščite in narodne obrambe, kajti samo predavanja nikakor ne morejo zagotoviti organizirane pripravljenosti občanov za morebitne elementarne nesreče ali vojne.

Vsem članom delovne skupnosti priporočamo, da se še bolj seznanijo z osnutki tez o samoupravljanju občanov v kraju njihovega bivanja — krajevni skupnosti (te so bolj obširno objavljene tudi v dnevnem tisku), kajti samoupravljanje v krajevnih skupnostih je za vse nas izredno važno, pa tudi kongres je lahko mnogo laže ustvarjalno deloval, ker je imel podporo in ideje občanov, to je neposredno od tistih, ki v krajevnih skupnostih tudi največ delajo.

Problemi krajevnih skupnosti so tudi naši problemi in jih zato tudi moramo ocenjevati in reševati v tej smeri.

M. F.

Akvarij v avtomatiki

Vir podatkov iz CIT SR

Na vidiku: novo sodelovanje

Sekretariat OOS je na svojih zadnjih sejah razpravljal o delovanju komisij, izvoljenih po predsedstvu sindikata, o obdaritvi upokojevcev našega kolektiva, o pripravah za praznovanje 30-letnice OF in 1. maja, o vabilu OOS Tovarne Dušika Ruše na prvo srečanje sekretariatov Ruše, Impol in TGA, o dvodnevnem instruktivnem seminarju v Beogradu, o neizvršenih sklepkih 4. izredne seje TZS iz leta 1970, o akciji za prevzem novega planinskega doma na Pohorju in o zavlačevanju delovanja komisij za novi statut podjetja.

Člani sekretariata so menili, da komisije, izvoljene na 2. redni seji predsedstva OOS TGA, niso pri svojem delu aktivne, zato je moral sekretariat v več primerih posredovati in jih vzpodbujati k delu.

Po najnovejših izjavah predsednikov komisij so obravnavali vsa vprašanja in sprotne naloge.

16. aprila 1971 je sindikat organiziral srečanje z upokojenci in njihovimi obdaritvami. Na svačanost so bili povabljeni tudi vsi vodje delovnih enot in dotičnemu upokojencu prvi predpostavljeni. Srečanje je bilo zelo prijetno in živahno. Po uvodnem nagovoru predsednika sindikata tov. Markoviča

smo naše upokojevce obdarili s spominskimi darili in jim postregli z aperitivom. Med upokojenimi, člani sekretariata in vodji DE, se je razvila zelo živahna razprava. Med razpravo je bila izražena želja naših upokojevcev, da bi naj v tovarni ustanovili samostojno društvo upokojevcev. Vodstvo sindikata je prevzelo zadolžitev, da bo želji ugodilo in pripravilo vse potrebno za ustanovni zbor društva upokojevcev TGA.

Praznovanje 30-letnice OF in 1. maja smo morali prestaviti na 26. april in ne na 30. april t.l., kot je bilo prvotno zamišljeno, ker nastopajoči v uradnem delu proslave (DPD

Svoboda Kidričevo, OŠ »Boriša Kidriča« in TVD Partizan Kidričevo) iz objektivnih razlogov niso mogli sodelovati na proslavi 30. aprila 1971.

Na povabilo sekretariata OOS Tovarne dušika Ruše smo se udeležili skupnega posvetovanja sekretariatov Ruše, Impol in TGA. Posvetovanje je bilo zelo koristno in plodno. Po uvodnem tolmačenju sistemov organizacije sindikata je stekla beseda o družbenem dogovarjanju in samoupravnem sporazumevanju; kot je znano, smo z Rušami in Impolom v skupni grupaciji. Dogovorjeno je bilo, da bi naj naslednje srečanje bilo v Kidričevem.

Za obisk dvodnevnega instruktivnega seminarja v Beogradu se sekretariat ni odločil zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

Sekretariat je zahteval, da je treba o vseh točkah 4. izredne seje TZS podati poročilo — v najkrajšem času. Med drugim je zahteval od komisije

za statut, da konča z delom najkasneje do 15. maja 1971 in da posreduje usklajeni statut s pripombami v potrditev in sprejem delavskemu svetu.

Na pobudo tov. Gašperiča iz Projektivnega biroja Ptuj so si naši predstavniki ogledali nedograjeni planinski dom na Pohorju. Ta je last ZB Maribor. Dom stoji nedograjen že od leta 1967, ker organizacija nima denarja za dograditev. Po ogledu doma, udeležili so se ga Vlado Peternel, Stanko Meglič st. in predsednik sindikata tov. Markovič, so prišli do zaključka, da je to izredna priložnost za nakup in prevzem tega doma. Predstavniki ZB Maribor so za prevzem doma predlagali naslednje pogoje:

1. izvršiti je treba prenos osnovnih sredstev na TGA Kidričevo;
2. dve opremljeni sobi nuditi za potrebe članov ZB;
3. želja organizacije je, da bi na dom namestili ploščo kot

spominsko obeležje na požgano vas Planico — leta 1944;

4. poravnati je treba dolgove za okrog 2 milijona starih dinarjev.

S tov. Peternelom je dogovorjeno, da pripravi načrt za dograditev doma. Razporeditev v domu je bila predvidena naslednja:

I. nadstropje — velika sejna dvorana, kuhinja in ostali prostori;

II. nadstropje — posamezne sobe in skupna ležišča.

Sekretariat je sklenil, da predsednik sindikata tov. Markovič in tov. Peternel pripravita primerno obrazložitev in načrte za dograditev doma. Ko bodo pripravljene, bodo materialni za vsoto potrebno dokumentacijo poslani v razpravo OOS v delovnih enotah in organom upravljanja podjetja.

Mnenja članstva pa je potem potrebno posredovati organom upravljanja oziroma delavskemu svetu.

Zdravljenje in okrevanje članov kolektiva

UPRAVNI ODBOR ZDRAVSTVENEGA SKLADA PRI OOS TGA JE IMEL NA PRVIH TREH REDNIH SEJAH POLNE ROKE DELA.

Ze dalj časa ugotavljamo, da postaja zdravstveno stanje članov kolektiva TGA vedno bolj kritično. Zato je UOZS z dr. Zlebnikom takoj prešel v akcijo, ugotavljal in odobral zdravljenje ob najnujnejših primerih.

V kratkem vam bomo prikazali, kdo je dobil pravico do zdravljenja ali okrevanja.

Po delovnih enotah je bilo odobreno zdravljenje in okrevanje naslednjim članom kolektiva:

DE ALUMINIJ:

10-dnevno rekreativno okrevanje:

1. Franc Cetič
2. Franc Breg
3. Anton Kamenšek
4. Jožef Gajzer
5. Jožef Kardinar
6. Stanko Kovačič
7. Stanko Toplak
8. Alojz Kranjc
9. Vinko Topolovec
10. Štefka Znidarič

Načelno je odobreno letovanje naslednjim tovarišem, če bodo predložili ustrezno dokumentacijo:

11. Anton Veselič
12. Ivan Kampl
13. Martin Meznarič
14. Stanislav Breg
15. Franc Štumberger
16. Janez Pukšič
17. Mirko Pislak
18. Martin Breg
19. Jože Šmigoc
20. Janez Princl
21. Jože Žnidar

21-dnevno zdravljenje:

1. Marija Horvat
2. Martin Hameršek
3. Ludvik Vorina

DE GLINICA:

21-dnevno zdravljenje:

1. Freda Čulibrk
2. Franc Markež

DE PROMET:

10-dnevno rekreativno okrevanje

1. Štefan Pavlinek
2. Ivan Žibrat
3. Štefan Nežmah
4. Anton Zadravec
5. Anton Vedernjak
6. Alojz Rožman
7. Janez Verlak

21-dnevno zdravljenje:

1. Dominik Rumež

DE ENERGETIKA:

10-dnevno rekreativno okrevanje:

1. Franc Koren
2. Janez Puljko
3. Franc Cajnk

21-dnevno zdravljenje:

1. Martin Malek
2. Andrej Merc
3. Štefka Letonja
4. Maks Potočnik
5. Miha Šamperl

DE OSREDNJE SLUŽBE

21-dnevno zdravljenje:

1. Stanko Pondrk
2. Nevenka Drobniak
3. Slava Jančec
4. Ludvik Anžel
5. Ivanka Anžel
6. Hilda Kodela
7. Ivanka Tašner
8. Alojz Krušič

DE VZDRŽEVANJE

21-dnevno zdravljenje:

1. Stanko Pal
2. Anton Ivanuša
3. Jože Jagarinec
4. Janez Sprah
5. Ivan Firbas
6. Janez Unuk

V zgoraj navedenem seznamu upravičencev je očitno, da je poročilo Jožeta Šegule na zadnjem običnem zboru sindikata potrebno obravnavati zelo resno, kajti že takrat je tov. Šegula opozoril vse navzoče na kritično zdravstveno stanje v podjetju. Mislimo, da bi namenska sredstva morali v bodoče še povečati, kajti še vedno velja načelo, da je preventivno zdravljenje najbolj učinkovito.

Sindikata predlaga dopolnilno šolanje

Kot je znano, je v našem podjetju precej članov, ki v mladih letih niso imeli možnosti za pridobitev želenih kvalifikacij oz. šolske izobrazbe, zato posredujemo nekaj navodil in pogojev za dopisno izobraževanje odraslih.

DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA LJUBLJANA nam je poslala navodila za takšno izobraževanje; ta vam posredujemo v skrajšani obliki.

DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA ima na voljo naslednje šole in tečaje:

- tehnična srednja šola
 - strojne
 - elektriške
 - lesne
 - kemijske stroke
- delovodska šola za strojno stroko
- poklicna šola za kovinarsko stroko

- administrativna šola (dveletna)

- osnovna šola (5., 6., 7. in 8. razred)

- ekonomska srednja šola (zahtevajte poseben prospekt!)

in tečajji:

- tečaj nemškega jezika
- tečaj italijanskega jezika
- tečaj tehniškega risanja (osnove tehniškega risanja)
- tečaj za skladiščnike
- tečaj za kontrolorje in predelavce v kovinarski stroki
- tečaj za varnost pri delu
- tečaj za letno preverjanje znanja s področja varstva pri delu.

Natančnejše informacije in napotila lahko dobijo interesi v izobraževalnem centru ali pri vodstvu sindikata našega podjetja.

»Moj oče«

foto: Stojan Kerbler

»Saljivec«

foto: Stojan Kerbler

Malo za šalo, malo zares

NAJKRAJŠI PRAVILNIK

Zadnje čase smo dobili toliko pravilnikov, statutov in shem v razpravo, da se celo sedaj na vrhu kregajo, kdo ima zaslugo za to papirnato vojsko. Pri vsem tem pa smo celo pozabili prodajati aluminij in zanemarjamo proizvodnjo. Nekje v kolektivu razpravljajo in sejejo tudi cele tedne, kot naše republiške in zvezna skupščina.

To je tudi mene pripeljalo do tega, da sem začel razmišljati o tem, da bi se vključil v javno razpravo. Veste: nisem višje in visoko izobražen, pa sem si mislil: pregledal bom papirje in izbral kratek pravilnik, katerega je dosedaj v zgodovini delavskega samoupravljanja predlagal delavski svet.

TO JE PRAVILNIK O VIJENOSTI.

Ko sem ga prečital, me je postalo strah, pod točko ena piše: »alkotest« bo uveden pri

delavcu, kadar obstaja utemeljen sum. To pa bo težje kot na cesti; tam je vsaj miličnik v uniformi in belih rokavicah, po našem pravilniku pa te lahko vsak osumi in boš pihal!

V 8. členu pa piše: če odkloniš pihanje, bodo vinjenost ugotavljali po tvoji zunanosti in obnašanju. Pri alkotestiranju naj bi bila navzoča, če je to možno, ena priča v ambulanti.

Kaj se to pravi: pijani človek ne more imeti lepe zunanosti in se lepo obnašati, saj najraje zadrema v miru. Pa tudi kot priče ob alkotestiranju v ambulanti bodo hoteli vsi prisostvovati, vinjeni pa bodo tem pričam za sodelovanje zelo hvaležni.

Ta pravilnik je tudi toliko pomanjkljiv, ker ne piše v njem, kam bomo s sredstvi, katere je delavski svet dajal za reprezentanco. Strokovnjaki za alkotestiranje namreč trdijo, da balonček pólplavi že od

turške kavice. Zamislite si, koliko alkotestov bomo uporabili čez celo leto. Ob raznih praznovanjih, rojstnih dnevih in drugih praznikih. Najtežje pa bo za Novo leto; tistikrat pa menda ne bo druge rešitve kot ta, da bo moral en delavec drugemu pihati v balonček. Za »gospode« pa ta pravilnik ne velja, ker smo vsi delavci in tukaj torej ne bo problema.

S tem pravilnikom smo se uvrstili med najbolj napredne gospodarske organizacije v občini; morda pa tudi v republiki nimajo takega pravilnika. To nam je uspelo v sredini med Slovenskimi goricami in Halozami.

Upam, da nas drugi na tem področju ne bodo posnemali. Pa tudi gostilničarji bodo toliko uvidevni do naše komisije in delavskega sveta, da ne bodo naših delavcev šuntali s kakšnimi protisredstvi za alkoteste, ki bodo našim vinskim bratcem stregli le z Radensko in Coca colo. S tem pa bomo dosegli tudi to, da bomo razbremenili našo socialno službo.

Zopet smo za en korak naprej — v našem delavskem samoupravljanju!

Franc Klemenčič

Ob desetem tednu

(Nadaljevanje s 4. strani)

V obdobju desetih let so se v sodelovanje vključili še občinski sveti Zveze sindikatov: ORMOŽ 1964, KOPRIVNICA — 1967 in SLOVENSKA BISTRICA — 1968. leta. Upamo in želimo, da bomo lahko že v kratkem pozdravili v družini sodelujočih še občino KRAPINA, kar bo glede na novo cesto Zagreb — Krapina — Ptuj — Maribor še posebno pomembno.

Obdobje desetih skupnih let in prizadevanj nas obvezuje še naprej, da v praksi razvijamo vse oblike sodelovanja med delovnimi ljudmi in njihovimi delovnimi organizacijami, ne oziraje se na občinske in republiške meje. Čas, v ka-

terem živimo in delamo, nas spodbuja k nenehni krepitvi naše enotnosti in k skupnim prizadevanjem za nadaljnji razvoj samoupravne socialistične, humane in demokratične družbe jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Medobčinskemu odboru občinskih svetov Zveze sindikatov občin ČAKOVEC, KOPRIVNICA, ORMOŽ, PTUJ, SLOVENSKA BISTRICA in VARAŽDIN, še posebej pa občinskemu svetu zveze sindikatov Slovenska Bistrica, želimo, da bi zahtevno organizacijo programa kulturnih, športnih in drugih prireditev jubilejnega X. TEDNA BRATSTVA IN PRIJATELJSTVA uspešno uresničil.

BODICE

Razen plastičnih mas imajo v življenju velik pomen ljudske mase.

Politične linije ne moreš držati z dieto.

Najhitreje leti glava.

So ljudje, za katere se je že začela lepša bodočnost.

Mir v svetu še ni sklenjen, manjkajo še nekateri deli.

Ne delajo samo kardinali kardinalnih napak.

Ravnotežje že imamo — vsakdo vleče na svojo stran.

Kakšna tišina bi bila, če bi ljudje govorili tisto, kar vedo.

Tudi ateisti izkoristijo letni dopust na Sv. Štefanu.

Nisem lačen — sem v »zosu«.

Za tistega, ki gre preveč v globino, obstaja nevarnost, da bo zasut.

Tisti, ki so smešni, se nikdar ne smejejo.

Živeti je verjetno velik zločin; vsi, ki živijo, so obsojeni na smrt.

Danes igrajo prvo violino tisti, ki so brez poslušalca.

Človeku je lažje dopovedati, da je srečen, ko da je sit.

Velika razlika je med »prepričali so me« in »prepričan sem«.

Mlajša generacija misli, da z njo prihaja lepši svet, a stara generacija ima občutek, da lepši svet odhaja z njo vred.

Tovariši, vrnite mi zaupanje v moje ideale!

Prvoaprilske šale nič ne vžgo. Ljudje so se jih že med letom preveč navadili.

Tudi napake smo dosegli z lastnimi močmi.

Simbol miru je vejica, ki se kaj hitro in lahko zlomi.

Česar ne moreš narediti sam, mirne duše prepusti drugemu.

Aplavdirajmo socializmu, toda samo z eno roko, druga naj bo prosta za izgradnjo.

Danes ni več »trojanskega konja«, ostali so še samo »navadni konji«.

V seksualni revoluciji se najbolj borijo tisti, ki so brez spodnjic.

V ženskih torbicah najdemo tudi včasih usodo moža.

Prazne buče prej ali slej priplavajo na površje.

Čeprav imamo veliko funkcionarjev, ne funkcionira vse tako, kot bi moralo.

Ali se ljudstvo lahko pohujša v slabi družbi?

MILAN NEŽMAN

ZAHVALA

Ob tragični izgubi nadvse dobrega moža in očeta

STANKA IRGLA

se iskreno zahvaljujemo sodelavcem DE Glinica in celotnemu kolektivu TGA; ti so ga v tako lepem številu spremljali na njegovih zadnjih poti v prerani grob, mu darovali vence in cvetje.

Posebno se zahvaljujemo za ganljive poslovilne besede tov. Dragotu Tomincu in Janezu Jezi.

Zahvaljujemo se vodstvu tovarne za izkazano pomoč, ka-

kor tudi godbi in pevcem DPD »Svoboda« Kidričevo za žalostinke. Iskrena hvala tudi tov. Ivanu Mundi in Francu Kiselaku za izredno požrtvovalnost pri dajanju prve pomoči ob nesreči pokojnika.

Se enkrat: prisrčna hvala vsem, ki so z nami sočustvovali in nam izrekli sožalje!

Zalujoči: žena Elizabeta, sin Branko in hčerka Marija z družino.

Srečanje

IZDAJA DELAVSKI SVET TOVARNE GLINICE IN ALUMINIJA »BORIS KIDRIČ« KIDRIČEVO.

UREDNIŠKI ODBOR:

Franc Vrlič — predsednik, člani: Stojan Kerbler, dipl. inž., Franc Kolarič, Milan Nežmah, Janez Sukič in odgovorni urednik tovarniškega časopisa Stane Tonejc, dipl. inž.

Tisk: ZGP »Pomurski tisk« v Murski Soboti.

Rokopisov in slik ne vračamo.